

ki bode ustrezal na eni strani finančnim potrebam države, na drugi strani pa upošteval tudi dejanske in gospodarske razmere posameznih dežel. Ni tajiti, da so naše razmere in gospodarske potrebe povsem drugačne kakor v drugih pokrajinah, te naj se upoštevajo. Za to predlagamo, da se naj takoj omilijo oziroma ukinejo nekatere posebno kričeče določbe taksnega zakona, tako glede kupnih in izročilnih pogodb in glede vknjižb in izbrisov. Kakor hitro pa so oddana ministrstvu za finance mnenja vseh merodajnih faktorjev, pa predlagamo, naj to skliče enketo iz uradnikov juristov bivšega urada za odmero pristojb in v Ljubljani in v Mariboru, iz zastopnikov sodniškega, odvetniškega in notarskega stanu, ki poznajo v Sloveniji in drugih prečanskih krajih veljavno materialno pravo, bivši avstrijski pristojbinski zakon in naše potrebe in gospodarske razmere, da se skupno zaslišijo in sestavijo nov pristojbinski zakon. Le na ta način bo moči ustvariti taksn zakon, ki se bo na eni strani oziral na finančne interese države, na drugi strani pa na potrebe in gospodarske razmere davkoplačevalcev.

Notarska zbornica v Ljubljani, dne 9. aprila 1926.

Zbornični predsednik: **Hudovernik** l. r.

Iz dnevne prakse zakona o taksah in pristojb inah.

A. K.

Naš pristojbinski zakon je, kakor obče znano, krivičen in trd, ki ne povišuje ugleda naše države. Vsled tega bi bilo tem bolj pričakovati, da se izvajanje zakona prepusti uradnikom s pravniško izobrazbo in da se saj y najvišji instanci pazi na to, da se s pametno primerno uporabo zakona po možnosti odpravljajo krivice, ki jih zakon prinaša. Stvar je pa ravno narobe. Pristojbine predpisujejo uradniki, ki imajo sicer po večini najboljšo voljo, da ljudstva ne obremenjajo s previsokimi bremenmi, a ki ravno vsled pravniške neizobrazenosti ljudstvo zavajajo v velika krivična plačila pristojb in. Tu di na najvišji stopnji namreč ne skušajo trdosti zakona obla-

ževati, ampak nasprotno potrjujejo napačne predpise davčnih uradnikov-nejuristov ne glede na krivične predpise in ne glede na visokost pristojbine, za katero gre in katera utegne kmeta marsikdaj gospodarsko upropastiti.

1. Vdovec brez otrok sklene ženitno in dedno pogodbo z vdovo z otroki, v korist katerih je vse njeno posestvo omejeno s fidejkomisarno substitucijo. Ženin daruje nevesti 12.500 Din vredno polovico svojih zemljišč in sicer samo pod pogojem, če umre on pred njo, torej v namenu jo preskrbeti za slučaj vdovstva; darovano polovico mora nevesta izročiti med živimi ali za slučaj smrti svojemu sinu, če hoče, da bo podedovala po ženinovi smrti tudi ženinovo nedarovano polovico posestva; z dedno pogodbo sta napravila vzajemno oporoko. Brez najmanjšega dvoma sta zaročenca torej sklenila pravilno ženitno pogodbo v smislu § 1217 obč. drž. zak. — Uradniku davčnega urada, ki je predpisoval pristojbine, je bila stvar v začetku jasna in je predpisal pristojbino v smislu tarifa postavke 2 k ces. naredbi z dne 15. sept. 1915 št. 278 drž. zak., to je 15% darilne pristojbine pri darilih med zaročenci po ženitni pogodbi. Na enkrat mu pa pride na misel okrožnica pristojnega finančnega okrajnega ravnateljstva, ki opozarja davčne urade na to, da sklepajo ljudje čiste darilne pogodbe v obliki ženitnih pisem zgolj zato, da se izognejo visokim darilnim pristojbinam. V napačnem razumevanju te okrožnice je uradnik prečrtal že pravilno predpisano pristojbino in odmeril darilno pristojbino s 15% v znesku 1875 Din. Napravljena je bila seveda takoj prošnja na generalno direkcijo posrednih davkov v Beogradu za povračilo preveč plačane pristojbine. V prošnji je bil ves dejanski položaj podrobno obrazložen in grajan krivični in nezakoniti predpis pristojbine. Po poteku več kot pol leta po ponovnem priganjanju je prišla kratka rešitev, da je prošnja zavrnjena. Odločba je bila utemeljena s 3—4 besedami, da gre za darilno pogodbo med tujci in je torej predpis zakonit. Kmet si je moral izposoditi denar, da je plačal v par dneh visoko pristojbino, čakal je težko rešitve prošnje, da se mu povrne denar in da plača svoj dolg z visokimi 14% obrestmi. Rešitvi s strani generalne direkcije posrednih davkov sploh ni hotel

verjeti, je izgubil v državne oblasti vsako zaupanje, ni hotel o pritožbi na državni svet ničesar slišati. Šele ko mu je pretila tožba radi povračila dolga, je posekal gozd, plačal dolg in postal vnet, odločen, navdušen državljan države SHS.

2. Ženin in nevesta skleneta v ženitni pogodbi pod pogojem, da umre eden ali drugi brez otrok, dedno pogodbo in napravita vzajemno oporoko, po kateri sta drug za drugim dediča. Nevesta voli za ta slučaj s poslednjo voljo svojim sorodnikom 500 Din in za maše 500 Din; glede na sklenjeno dedno pogodbo o treh četrtinkah zapuščine sprejme ženin volila na znanje. Davčni uradnik predpiše kratkomalo od obeh volil pristojbino po 15% oziroma 8% češ, da gre za darilno pogodbo, sklenjeno med živimi. Sledila je takojšnja prošnja na generalno direkcijo posrednih davkov v Beogradu za vrnitev preveč plačanih pristojbin. Utemeljitev je bila lahka, ker je šlo očividno za določbe poslednje volje, kar so razodevale že opazke: »poslednjevoljno« se imenujeta za »dediča«. »se voli«. Dedne pristojbine se ne smejo predpisati pred smrtjo zapustnika, kar priznavajo oblasti, sicer bi morale takoj predpisati pristojbine od vsake sklenjene dedne pogodbe. Razloženo je bilo v prošnji, da besede »kar ženin kot dedič sprejema«, je razumeti le tako, da hoče dedič ta volila izplačati, tudi če bi izčrpala četrtinko zapuščine, seveda samo pod pogojem, da pride oporoka sploh do veljave. Generalna direkcija je kratko prošnjo zavrnila s tremi utemeljujočimi besedami, da gre za darila med živimi. Škoda v tem slučaju ni bila velika. Slučaj je nanesel, da je nevesta umrla še pred rešitvijo prošnje, a erar je vsled krivičnega predpisa le pridobil, ker bi bilo dedne pristojbine le 11·5% oziroma 6%. Odklonitev tudi te prošnje prizadetemu ženinu ni šla v glavo.

Navedena slučaja kažeta, da se pri generalni direkciji posrednih davkov v Beogradu sploh ne ozirajo na utemeljenost ali neutemeljenost predpisanih pristojbin, ampak kratko malo vstrajajo na stališču, da se od plačanih pristojbin ne vrne nič. Bili smo navajeni na drugačne rešitve rekurzov in pritožb v takih slučajih. S takimi rešitvami prošenj za povnitev pomotoma predpisanih pristojbin se med kmetskim ljudstvom ne jači državljanska zavest.